

ПОГОДЖЕНО
засідання педагогічної ради
протокол від 29.08.2018 №7

ЗАТВЕРДЖУЮ
директор ЗЗШ №78
_____Череповська О. В.

«_____» _____ 2018р.
МП

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

**ЗАПОРІЗЬКОЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬО ШКОЛИ І-ІІІ СТУПЕНІВ №78
ЗАПОРІЗЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ
на 2018/2019 навчальний рік**

РОЗДІЛ 1.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ЗАПОРІЗЬКОЇ ЗАГАДЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ І-ІІІ СТУПЕНІВ №78 ЗАПОРІЗЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ БАЗОВОЇ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Освітня програма загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №78 для ІІ ступеня (базова середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 23.11. 2011 № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» та на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня»(Навчальний план закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання і вивченням мови корінного народу, національної меншини – російської мови, таблиця 12).

Освітня програма базової середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Освітня програма визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, тривалість і взаємозв'язки окремих предметів, індивідуальних занять, курсів за вибором, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які натеper подані в рамках навчальних планів (таблиця 12, таблиця 13);

очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в таблиці 14; пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН);

форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших</p>

		<p>навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>

6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>

9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Формування ключових компетентностей уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності здійснюється водночас усіма навчальними предметами. На формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях впливає виокремлення наскрізних ліній ключових компетентностей в навчальних програмах таких як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» Вищезазначені наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх враховано при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими

надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором – які мають за мету формування і здійснення допрофільної підготовки, ;

курси за вибором - задоволення індивідуальних освітніх інтересів, потреб і нахилів кожного школяра. У тому числі прикладні курси за вибором, мета яких – ознайомлення учнів з важливими шляхами і методами використання знань на практиці, розвиток інтересів учнів до сучасної техніки та виробництва;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків, а саме: «Загін юних інспекторів дорожнього руху», «Загін юних пожежників», хореографічний гурток, вокально – хоровий гурток, гурток технічної майстерності тощо.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є наступні типи уроків:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та оцінювання досягнення компетентностей;
- перевірки або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-9 класів) передбачає обговорення ключових положень вивченого матеріалу,

учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та оцінювання досягнення, функцію перевірки або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах і ланках, робота учнів у парах змінного складу за умови, що окремі учні виконують роботу капітанів команд, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії мають за мету застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів, на практиці. Також учні можуть самостійно розробляти навчальні проекти, які включають підготовку презентацій, самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності викладання у школі II ступеня повністю забезпечене кваліфікованими фахівцями (таблиця 16);
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності – Державний стандарт, навчальні програми (таблиця 14), підручники, які мають гриф МОН України, для 5 класу обрані учителями та затверджені рішенням педагогічної ради від 27.04.2018, протокол № 2 (таблиця 17);
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності – учні школи II ступеня навчаються за кабінетною системою; предметні кабінети, майстерні і спортивна зала обладнані відповідно до вимог Положення про навчальний кабінет та вимог техніки безпеки;
- якість проведення навчальних занять – вчителі навчального закладу несуть персональну відповідальність щодо якості та своєчасності проведення навчальних занять, дотримання правил внутрішнього трудового розпорядку всіма учасниками навчально – виховного процесу;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) проводиться згідно вимог навчальних програм та обліковується у класному журналі.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

За організацію системи внутрішнього забезпечення якості освіти відповідає директор навчального закладу Череповська О. В. та заступник директора з навчально-виховної роботи Ахрамєєва Н. І., які опікуються:

- оновленням методичної бази освітньої діяльності;
- контролем за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробкою рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторингом та оптимізацією соціально-психологічного середовища закладу освіти;

- створенням необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників через участь у семінарах, тренінгах, вебінарах та своєчасну післядипломну курсову підготовку на базі ЗППО.

Корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами. Індивідуальна форма навчання за станом здоров'я згідно заяви батьків та довідки ЛКК надана учню 6-Б класу Семиденку Ярославу, учню 7-А класу Уланову Дмитру та учениці 8-А класу Жилі Дар'ї (таблиця 18).

Освітня програма закладу базової середньої освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Освітня програма закладу освіти та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднена на веб-сайті закладу.

На основі освітньої програми складено та затверджено навчальний план школи II ступеня, що конкретизує організацію освітнього процесу.

РОЗДІЛ 2.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

ЗАПОРІЗЬКОЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ І-ІІІ СТУПЕНІВ №78 ЗАПОРІЗЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів складає 6020 годин на навчальний рік: для 5-х класів – 1085 годин на навчальний рік, для 6-х класів – 1190 годин на навчальний рік, для 7-х класів – 1225 годин на навчальний рік, для 8-х класів – 1260 годин на навчальний рік, для 9-х класів – 1260 годин на навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах школи II ступеня (таблиця 12, таблиця 13).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють *інваріантну складову*, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та *варіативну складову*.

Навчальний план на 2018/2019 навчальний рік складено відповідно до Типових освітніх програм, затверджених Міністерством освіти і науки України від 20.04.2018 №405, таблиця 12 - навчальний план закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання і вивченням мови корінного народу, національної меншини.

Враховуючи освітні потреби учнів, кадрове забезпечення, матеріально – технічну базу закладу, розподіл годин *інваріантної складової* здійснюється таким чином:

- в межах освітньої галузі «Мови і літератури» в 5-9 класах вивчається мова національних меншин – російська мова, з навантаженням 2 години на тиждень;
- в межах освітньої галузі «Суспільствознавство» у 5-му класі вивчається курс «Історія України (Вступ до історії)» з навантаженням 1 година на тиждень, у 6-му – інтегрований курс «Всесвітня історія. Історія України» з навантаженням 2 години на тиждень.
- в межах освітньої галузі «Мистецтво», учні 5-7 класів вивчають окремі курси: «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво» з навантаженням 1 година на тиждень.

Варіативна складова навчального плану враховує особливості організації освітнього процесу та індивідуальні освітні потреби учнів, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення школи.

Варіативну складову навчальних планів використано на:

Предмети за вибором (обов'язкові):

- „Етика“ в 5-6 класах з навантаженням 1 година на тиждень. Основна мета курсу - створення умов для формування моральних цінностей та орієнтирів особистості, моральної культури, а також культури поведінки учня. Особливості курсу- не стільки сприяти засвоєнню певних етичних знань (морально-етичних категорій, норм, правил), а спонукати учнів до морального самовдосконалення, формуючи переконання та моделі моральної поведінки.

- „Креслення” в 7-9 класах з навантаженням 1 година на тиждень. Мета введення - здійснення допрофільної підготовки, яка сприяє формуванню в учнів навичок свідомого читання креслення та схем, самостійного виконання графічних документів для виготовлення предметів навчальної діяльності.

Курси за вибором:

Освітня галузь «Громадянська освіта»

- „Родинні фінанси” в 5 класах з навантаженням 0,5 години на тиждень.

Мета - підвищення рівня фінансової грамотності шляхом ознайомлення з основами управління родинними та власними фінансами, формування навичок раціонального використання фінансових ресурсів.

- „Фінансово грамотний споживач ” в 6 класах з навантаженням 1 година на тиждень. Мета - підвищення рівня фінансової компетентності, формування навичок раціональної споживчої поведінки, розвитку раціонального економічного мислення.

- „Фінансова культура ” в 7 класі з навантаженням 1 година на тиждень. Мета - формування знань основ фінансової грамотності і підвищення рівня фінансової культури крізь призму історичних подій, культури людства та окремої людини, ознайомлення з особливостями сучасної фінансової системи та виховання якостей фінансово культурної людини.

- „Прикладні фінанси ” в 8 класі з навантаженням - 1 година на тиждень.

Мета - підвищення рівня фінансової грамотності, ознайомлення з практичною фінансовою діяльністю задля підвищення рівня власного добробуту та добробуту своєї родини.

- „Економіка і фінанси ” в 9 класі з навантаженням 1 година на тиждень.

Мета - формування основи фінансових знань, які передбачають розуміння функціонування взаємопов'язаних складових фінансової системи: банківської, податкової, страхової; основ фінансових відносин у ринковій економіці, ролі держави у сфері фінансів сприяють економічному розвитку держави.

Освітня галузь «Технології»

З метою формування у школярів правильного вибору профілю навчання, визначення сфери майбутньої професійної діяльності, усвідомлення своїх переваг з позиції майбутньої діяльності, формування умінь свідомо діяти в сучасних суспільно–економічних системах, надання навичок сучасної економічної культури, ставлення до себе як суб'єкта майбутнього профільного навчання, розширення знань щодо адаптування в сучасному інформаційному та економічному просторі:

- „Людина і світ професій“ в 8 класі з навантаженням 1 година на тиждень.

Індивідуальні заняття та консультації:

в 5-х класах – 1,0 години на вивчення трудового навчання;

в 6-х класах – 1,0 години на вивчення трудового навчання та 0,5 години на вивчення української мови;

в 7-х класах – 0,5 години на вивчення іноземної мови та 0, 5 години на вивчення географії;

в 8-х класах – 0,5 години на трудового навчання.

Збереження здоров'я дітей є головним завданням школи. Формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки учасників навчально – виховного процесу здійснюється не лише у результаті вивчення навчальних предметів «Фізична культура» та «Основи здоров'я», а інтегрується у змісті всіх предметів навчального плану.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до чинних нормативів: наказу МОН України від 20.02.2002 р. №128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за №229/6517 (зі змінами), при кількості учнів більше 27.

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів урахувані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків в 5-9 класах – 40 хвилин. П'ять хвилин, що не включено у тривалість уроку підсумовуються та виносяться на додаткові індивідуальні заняття з предметів інваріантної складової.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23.11. 2011 № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів 5-9 класів.

Мова викладання українська.

Режим роботи

Навчальний план зорієнтований на роботу п за 5 - денним навчальними тижнем. Початок навчальних занять о 08.00.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту" не більше 30 учнів.

Навчальний рік закінчується проведенням річного оцінювання навчальних досягнень учнів усіх класів та державної підсумкової атестації випускників основної школи.

Таблиця 12
до Освітньої програми
Запорізької загальноосвітньої школи І-ІІІ
ступенів №78 Запорізької міської ради
Запорізької області
ІІ ступінь

Навчальний план на 2018/2019 навчальний рік

Мова викладання : українська

Наказ МОН України від 20.04.2018 №405, таблиця 12

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		5-А	5-Б	6-А	6-Б
1. Інваріантна складова					
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5	3,5	3,5
	Українська література	2	2	2	2
	Іноземна мова	3	3	2	2
	Російська мова	2	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1	1	1
	Всесвітня історія			1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1
Математика	Математика	4	4	4	4
Природознавство	Природознавство	2	2		
	Біологія			2	2
	Географія			2	2
Технології	Трудове навчання	2	2	2	2
	Інформатика	1	1	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1
	Фізична культура *	3	3	3	3
Разом		25,5+3	25,5+3	27,5+3	27,5+3
2. Варіативна складова		2,5	2,5	3,5	3,5
2.1. Предмети за вибором (обов'язкові):					
Суспільствознавство	Етика	1	1	1	1
2.2. Курси за вибором					
Економіка	Родинні фінанси	0,5	0,5		
	Фінансово – грамотний споживач			1	1
Сумарне навантаження		27+3	27+3	29,5+3	29,5+3
Гранично допустиме навчальне навантаження на 1 учня		28	28	31	31
2.3. Індивідуальні та групові заняття					
Мови і літератури	Українська мова			0,5	0,5
Технології	Трудове навчання	1	1	1	1
Всього (без урахування поділу класів на групи)		31	31	34	34

Таблиця 13
до Освітньої програми
Запорізької загальноосвітньої школи І-ІІІ
ступенів №78 Запорізької міської ради
Запорізької області
ІІ ступінь

Навчальний план на 2018/2019 навчальний рік

Мова викладання : українська

Наказ МОН України від 20.04.2018 №405, таблиця 12

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		7-А	7-Б	8-А	8-Б	9-А
1. Інваріантна складова						
Мови і літератури	Українська мова	2,5	2,5	2	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2
	Іноземна мова	2	2	2	2	2
	Російська мова	2	2	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1	1,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1	1	1
	Основи правознавства					1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1			
	Образотворче мистецтво	1	1			
	Мистецтво			1	1	1
Математика	Алгебра	2	2	2	2	2
	Геометрія	2	2	2	2	2
Природознавство	Біологія	2	2	2	2	2
	Географія	2	2	2	2	1,5
	Фізика	2	2	2	2	3
	Хімія	1,5	1,5	2	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1	1	1
	Інформатика	1	1	2	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1
	Фізична культура *	3	3	3	3	3
Разом		29+3	29+3	29,5+3	29,5+3	31+3
2. Варіативна складова		3	3	3,5	3,5	2,0
2.1. Предмети за вибором (обов'язкові):						
Технології	Креслення	1	1	1	1	1
2.2. Курси за вибором						
	Фінансова культура	1	1			
	Прикладні фінанси			1	1	
	Людина і світ професій			1	1	
	Економіка і фінанси					1
Сумарне навантаження		31+3	31+3	32,5+3	32,5+3	33+3
Гранично допустиме навчальне навантаження на 1 учня		32	32	33	33	33
2.3. Індивідуальні та групові заняття						
Мови і літератури	Іноземна мова	0,5	0,5			
Природознавство	Географія	0,5	0,5			
Технології	Трудове навчання			0,5	0,5	
Всього (без урахування поділу класів на групи)		35	35	36	36	36

Таблиця 14
до Освітньої програми
Запорізької загальноосвітньої школи І-ІІІ
ступенів №78 Запорізької міської ради
Запорізької області
ІІ ступінь

Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня
(затверджені наказами МОН від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407)

№ з/п	Назва навчальної програми	
1.	Українська мова	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова. 5-9 класи»
2.	Українська література	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література. 5-9 класи»
3.	Зарубіжна література	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Зарубіжна література. 5-9 класи» (колектив авторів, керівник колективу Ніколенко О.М.)
4.	Англійська мова	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов «Іноземні мови. 5-9 класи»
5.	Німецька мова	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов «Іноземні мови. 5-9 класи»
6.	Історія України	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 класи»
7.	Всесвітня історія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 класи»
8.	Правознавство	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Правознавство. Практичний курс. 9 клас (авт. Ремех Т. О., Пометун О. І.)
9.	Музичне мистецтво	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Мистецтво. 5-9 класи»
10.	Мистецтво (інтегрований курс)	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Мистецтво. 5-9 класи»
11.	Образотворче мистецтво	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Мистецтво. 5-9 класи»
12.	Математика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5–9 класи» (авт. М.І.Бурда, Ю.І.Мальований та інші)
13.	Алгебра	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5–9 класи» (авт. М.І.Бурда, Ю.І.Мальований та інші)
14.	Геометрія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5–9 класи» (авт. М.І.Бурда, Ю.І.Мальований та інші)

15.	Природознавство	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Природознавство. 5 клас»
16.	Географія	Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Географія.
17.	Біологія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія. 6-9 класи»
18.	Фізика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізика. 7-9 класи»
19.	Хімія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Хімія. 7-9 класи» (колектив авторів)
20.	Інформатика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика. 5–9 класи» (для учнів, які вивчали інформатику в 2-4 класах.)
21.	Фізична культура	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Фізична культура. 5-9 класи» (автори Круцевич Т.Ю. та інші)
22.	Основи здоров'я	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Основи здоров'я. 5-9 класи» (автори Бойченко Т.Є. та інші)
23.	Трудове навчання	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Трудове навчання. 5-9 класи»
24.	Російська мова	Навчальна програма «Російська мова для 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою. 5-11 клас (авт. Баландіна Н.Ф, Синиця І. А., Фролова Т. Я.)

Таблиця 15
до Освітньої програми
Запорізької загальноосвітньої школи І-ІІІ
ступенів №78 Запорізької міської ради
Запорізької області
ІІ ступінь

**Перелік програм курсів за вибором
для учнів закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня**

Предмет	Назва програми	клас	Видавництво, рік видання
Родинні фінанси	Навчальна програма курсу за вибором «Родинні фінанси» для учнів 5 класу За загальною редакцією доктора економічних наук професора Смовженка Т. С.	5	Лист ПТЗО від 29.05.2015 № 14.1/12-Г-328
Фінансово – грамотний споживач	Навчальна програма курсу за вибором «Фінансово – грамотний споживач» для учнів 6 класу За редакцією доктора економічних наук професора Смовженка Т. С.	6	Лист ПТЗО від 29.05.2015 № 14.1/12-Г-329
Фінансова культура	Навчальна програма курсу за вибором «Фінансова культура» для учнів 7 класу За редакцією доктора економічних наук професора Смовженка Т. С.	7	Лист ПТЗО від 29.05.2015 № 14.1/12-Г-330
Прикладні фінанси	Навчальна програма курсу за вибором «Прикладні фінанси» для учнів 8 класу За редакцією доктора економічних наук професора Смовженка Т. С.	8	Лист ПТЗО від 29.05.2015 № 14.1/12-Г-331
Економіка і фінанси	Навчальна програма курсу за вибором «Економіка і фінанси» для учнів 9 класу За редакцією доктора економічних наук професора Смовженка Т. С.	9	Лист ПТЗО від 29.05.2015 № 14.1/12-Г-332
Людина і світ професій	Навчальна програма курсу за вибором для загальноосвітніх навчальних закладів «Людина і світ професій. 8-9 класи)»	8	Інститут проблем виховання НАПНУ Лист ПТЗО від 23.06.2014 № 14.1/12-Г-950
Креслення	Навчальна програма «Креслення»	7	Уманський державний педуніверситет ім.П. Тичини лист МОН від 19.11.2013 № 1/11-17679
Креслення	Навчальна програма «Креслення»	8-9	Уманський державний педуніверситет ім.П. Тичини лист МОН від 19.11.2013 № 1/11-17674
Етика	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Етика. 5-6 класи»	5-6	лист МОН України від 23.12.2004 № 1/11-6611

Таблиця 16
до Освітньої програми
Запорізької загальноосвітньої школи І-ІІІ
ступенів №78 Запорізької міської ради
Запорізької області
ІІ ступінь

Фахове забезпечення на 2018/2019 навчальний рік
ІІ ступінь

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Навчальний предмет	Категорія, звання
1.	Череповська Ольга Василівна	російська мова	Кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії» Педагогічне звання «Учитель-методист»
2.	Ахрамєєва Надія Іванівна	математика	Кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії» Педагогічне звання «Учитель-методист»
3	Агєєва Галина Анатоліївна	математика	Кваліфікаційна категорія «спеціаліст першої категорії»
4	Ільясевич Олена Ігорівна	математика	Кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії» Педагогічне звання «Учитель-методист»
5.	Селюкова Лариса Василівна	фізична культура	Кваліфікаційна категорія «спеціаліст другої категорії»
6	Кука Валентина Павлівна	фізична культура	Кваліфікаційна категорія «спеціаліст першої категорії»
7.	Белоносова Нінель Миколаївна	російська мова зарубіжна література мистецтво основи здоров'я захист Вітчизни	Кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії»
8.	Єрємїна Алла Петрівна	російська мова етика основи здоров'я захист Вітчизни	Кваліфікаційна категорія «спеціаліст першої категорії»
9.	Рубанова Наталія Леонтіївна	українська мова українська література зарубіжна література	Кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії» Педагогічне звання «Учитель-методист»
10.	Дяченко Світлана Іванівна	українська мова українська література	Кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії»
11.	Іванченко Оксана Вадимівна	українська мова українська література зарубіжна література	Кваліфікаційна категорія «спеціаліст другої категорії»

12.	Тхоровська Тетяна Германівна	англійська мова	Кваліфікаційна категорія «спеціаліст першої категорії» Педагогічне звання «Старший учитель»
13	Турик Олена Сергіївна	англійська мова технології	Кваліфікаційна категорія «спеціаліст»
14.	Чичкан Людмила Вікторівна	німецька мова	Кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії» Педагогічне звання «Старший учитель»
15	Гарбузова Жаннета Григорівна	фізика астрономія	Кваліфікаційна категорія «спеціаліст першої категорії»
16	Шульпекова Вікторія Геннадіївна	технології економіка	Кваліфікаційна категорія «спеціаліст першої категорії»
17	Бородіна Тетяна Іванівна	інформатика	12 тарифний розряд
18	Воронівська Наталія Гуріївна	хімія	Кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії» Педагогічне звання «Учитель- методист»
19	Проценко Наталія Семенівна	біологія екологія	Кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії» Педагогічне звання «Старший учитель»
20	Лоскутов Сергій Олексійович	історія правознавство креслення ОТМ	Кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії»
21	Єрошенко Лідія Йосипівна	обслуговуюча праця	Кваліфікаційна категорія «спеціаліст першої категорії»
22	Кудіна Ольга Єгорівна	фінансові курси	Кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії»
23	Шадрін Микола Миколайович	технічна праці креслення	Кваліфікаційна категорія «спеціаліст»
24	Міхотін Олександр Костянтинович	історія	12 тарифний розряд
25	Томищ Надія Олександрівна	географія	Кваліфікаційна категорія «спеціаліст другої категорії»
26	Карван Вікторія Казимирівна	музичне мистецтво	Кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії» Педагогічне звання «Учитель- методист»

Таблиця 17
до Освітньої програми
Запорізької загальноосвітньої школи І-ІІІ
ступенів №78 Запорізької міської ради
Запорізької області
ІІ ступінь

**Підручники для 5 класу, які мають гриф МОН, обрані учителями
та затверджені рішенням педагогічної ради від 27.04.2018 № 2**

№ п/п	Автор, назва підручника	клас	кількість	
			для учнів	для вчителя
1	Глазова. Українська мова	5	53	2
2	Авраменко. Українська література	5	53	2
3	Карп'юк. Англійська мова (5 р.н.)	5	35	2
4	Сотникова. Німецька мова (5 р.н.)	5	18	1
5	Волощук. Зарубіжна література	5	53	2
6	Тарасенкова. Математика	5	53	2
7	Ярошенко. Природознавство	5	53	2
8	Бех. Основи здоров'я	5	53	2
9	Давидюк. Російська мова	5	53	2
10	Гісем. Історія України	5	-	53
11	Ривкінд. Інформатика	5	-	53

Таблиця 18
до Освітньої програми
Запорізької загальноосвітньої школи І-ІІІ
ступенів №78 Запорізької міської ради
Запорізької області
ІІ ступінь

**Навчальний план для дітей з особливими освітніми потребами
(індивідуальна форма навчання)
на 2018/ 2019 навчальний рік**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень		
		Семищенко Ярослав	Уланов Дмитро	Жила Дар'я
		6-Б	7-А	8-А
<i>1. Інваріантна складова</i>				
Мови і літератури	Українська мова	0,5	0,5	0,5
	Українська література	0,5	0,5	0,5
	Іноземна мова	0,5	0,75	0,75
	Російська мова	0,5	0,5	0,5
	Зарубіжна література	0,5	0,5	0,5
Суспільствознавство	Історія України	0,5	0,25	0,25
	Всесвітня історія		0,25	0,25
Мистецтво	Музичне мистецтво	0,25		
	Образотворче мистецтво	0,25		
	Мистецтво		0,25	0,25
Математика	Математика	1,75		
	Алгебра		0,75	0,75
	Геометрія		0,70,55	0,70,55
Природознавство	Біологія	0,5	0,5	0,5
	Географія	0,5	0,5	0,5
	Фізика		0,5	0,5
	Хімія		0,5	0,5
Технології	Трудове навчання	0,75	0,25	0,25
	Інформатика	0,5	0,5	0,5
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	0,25	0,25	0,25
	Фізична культура *	0,25	звільнений	звільнена
Всього фінансується		8,0	8,0	8,0

Директор ЗЗСО № 78

О. В. Череповська

